

Tai nutiko Lietuvoje, XXI amžiaus pradžioje.

**Likusių gyvų liudytojų prašymu pavardės pakeistos,
įvykiai pasakojami taip, kaip viskas buvo.**

I

Lėktuvo „Boeing 737“ salonas, blondinė stiuardėsė pamažu stumia vežimėlį su gėrimais, ant jo guli didelis sieninis laikrodis, jis lėtai, įkyriai muša valandas, pro šalį slenka keleivių pakaušiai. Stiuardėsė privažiuoja prie žilos retaplaukės galvos, kuri sujuda, pasisuka veidu į stiuardėsę, ši suklykia: galva neturi akių, juodos tuščios akiduobės rūsčiai žiūri į ją, o bedantė burna šelmiškai šypsosi. Žmogus be akių atidaro laikrodžio ciferblatą, ištraukia iš ten buteliuką degtinės, pakelį pomidorų sulčių, lėtai atsuka buteliuką ir pamažu pila į vieną akiduobę degtinę, į kitą – pomidorų sultis.

Petras Brazauskas, vyras daugiau kaip septyniasdešimties, nubunda, papurto galvą, apsižvalgo sutrikęs, pačėpsi, nusišluosto ant skruosto ištryškusią skurdžią ašarą, mosteli netoliese stovinčiai stiuardesei.

– Malonėkite man vandens stiklinę.

Stiuardėsė atneša vandens, paduoda, laukia, kol senis išgers.

– Ar čia sumautas kalėjimas? Sumautas skraidantis kalėjimas? – paklausia senis piktai.

– Ne, – ramiai atsako stiuardėsė.

– Tai kokio mėšlo stovite šalia kaip kalėjimo prižiūrėtoja?

– Vilnius, lėktuvas pradeda leistis. Paskubėkite, – sako stiuardėsė ir nepatenkinta nueina.

Pagyvenęs, nors vis dar neblogą formą išlaikęs vyras žiūri pro iluminatorių: apačioje matyti namų stogai, daugiaaukščių dėžučių eilės.

2

Metalinių dėžučių eilės, patalpa, kurioje nusiaunami batai, gana ankšta, spintelės arti viena kitos, staiga į vidų suklega pulkas berniukų, kurie aukštais, spigiais balsais, stengdamiesi perrėkti vienas kitą, šūkalioja skaičius: 41, 54, 208! Radę reikiamą numerį, vaikai atsirakina kapinių urnas primenančias dėžutes avalynei ir ima autis. Vienas, kiek atsilikęs nuo grupės berniukas vis dar plyšauja iš lizdo išstrenkto jauniklio balseliu – 130! „Kas matė 130?“ Nors urna, pažymėta šiuo skaičiumi, jam panosėje. Jis paprasčiausiai nori dalyvauti bendroje klegesio puotoje, į kurią nespėjo, bet minios instinkto vedamas dabar kartoja visiškai beprasmį veiksma.

Atsargos pulkininkas Jelizaras Poplavskis, jau septyniasdešimtmetį perkopęs senis, sėdi nusiavęs vieną batą ir užmerkęs akis laukia, kol spiegiantis vaikiščių būrys išeis iš patalpos, kad galėtų nusiauti ir antrą batą. Jeigu ne sūnaus parama, senis negalėtų kartą per savaitę lankyti baseino, nes jo pensija tokios prabangos nepatemptų. Savo pensiją jis nuolat turi slėpti nuo kartu gyvenančios anūkės, kuri nežinia kuo užsiima, bet vilki *kurviškus* drabužius ir dažnai nenakvoja namuose.

– *Kurviškus!* – priekaištingai ir garsiai prataria Jelizaras Poplavskis, žiūrėdamas į laidojimo urną primenančią dėžutę avalynei.

Kitoje patalpoje, kur reikia nusirengti drabužius, senis vėl susiraukia – nors patalpa kur kas didesnė nei pirmoji, vis dėlto spiegiantys vaikai ir čia užpildę visą erdvę.

– Jaunystė – nusikaltimas civilizacijai, – niūriai bamba Jelizaras Poplavskis ir susirūpinęs žiūri į savo kairės kojos blauzdą, ant kurios bjauriai pūpsio išvirtę venų kalnagūbriai. Dar

prieš savaitę neatrodė taip baisiai, nusmelkia nemalonus jausmas senį, tačiau nieko pakeisti jis negali, tik bejėgiškai atsidūsta. Paskui tvarkingai sulanksto kelnes, marškinius pakabina ant metalinėje spintelėje kabančios vienintelės plastikinės pakabos, užrakina dureles ir ant kairės rankos prisiseiga laikrodį primenantį žetoną su dirželiu, ant kurio kabo ir spintelės raktas.

Jo amžiaus žmonių čia jau nebedaug. Seniai, įsimylėję jaunystę, bijo rodytis viešose vietose, kur reikia apnuoginti savo biologinius griuvėsius.

3

Petras Brazauskas važiuoja iš oro uosto taksi, žiūri į aptriušusius Naujininkų daugiaaukščius.

– Išvažiavau, palikau griuvėsius, grįžau – tie patys griuvėsiai, – murma sau po nosimi Petras Brazauskas. – *Sušiktas* ubagynas.

– Girdėjau, kai įstosime į Europos Sąjungą, iš mūsų benamių gamins šunų maistą! – linksmi nusiteikęs tauškia taksistas.

Petras Brazauskas žvilgteli į jį, nieko nesako. Paskui tarsi prisiminęs pasimuisto.

– Nuvežkite mane štai šiuo adresu, – ir ištiesia taksistui popieriaus lapelį.

– Gėlės? Galime gėlių gauti ir arčiau, nebūtina važiuoti iki Rasų kapinių.

– Nuvežkite ten, kur pasakiau, – griežtai sako Petras Brazauskas ir nusisuka į langą.

4

Kriminalinių nusikaltimų tyrėjas Kasparas Sakalauskas atidaro rašomojo stalo stalčių, keletą sekundžių delsia, pas-
kui iš jo ištraukia plastikinį maišelį su žmogaus kaukole, pade-
da priešais save ant stalo.

– Ir štai šis daiktas užkimšo vamzdį?

Priešais sėdintis pusamžis vyras sumirksi trumpomis balkš-
vomis blakstienomis.

– Aš tik ištraukiau pažiūrėti, o tas... daiktas buvo kaip prili-
pęs, aš jau sakiau...

– Gerai, gerai, – nutraukia kriminalistas. – Ir daugiau niekas
nematė, kai jūs ištraukėte tą žarną.

– Aš atvažiuoju anksčiausiai, man tolimas kelias, gal kas ir
gali vėliau atvažiuoti, tik ne aš.

Kriminalinių nusikaltimų tyrėjas Kasparas Sakalauskas už-
deda delną ant kaukolės.

– Ar žinote, Albinai, kad pirmas, pranešęs apie nusikaltimą,
būna ir pirmas įtariamasis?

Traktorininkas Albinas Žukauskas išpučia akis.

– Tai kaip dabar, ar dėl to, kad anksčiausiai atvažiavau, tai...
Tai man juk kelias tolimas, negaliu kitaip.

– Gerai, – linkteli galva kriminalistas. – Galite eiti.